

There are no translations available.

2/ Решение № 1047 от 23.06.2006 г. на ВКС по гр. д. № 2875/2003 г., II г. о., докладчик съдията Ценка Георгиева;
чл. 215 КТ, чл. 228, ал. 2 КТ, чл. 52, ал. 1 Наредба за служебните командировки на шофьорите и стюардесите в чужбина при международни автомобилни превози на товари и пътници (НСКШСЧМАПТП), чл. 7, ал. 2 ПМС № 40/1987 г., чл. 12, ал. 1 ПМС № 40/1987 г.;

Регламентираната в чл. 215 КТ законова делегация за определяне на командировъчните средства от Министерския съвет не може да бъде прехвърляна.

Компетентността да се издават нормативни актове не може да се прехвърля. Определените в Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина размери на командировъчните суми са минималните. Работодателят не може да определя по-ниски размери на командировъчните суми от нормативно установените, тъй като това би противоречало на чл. 215 и чл. 228, ал. 2 КТ.

Производството е по чл. 218а, б. "б" ГПК.

Образувано е по касационни жалби на двете страни по делото. Ищецът К. И. П., чрез пълномощника си - адв. Н. Г., обжалва въззивното Решение на Б. апелативен съд от 9.06.2003 г. по в. гр. д. № 89/2002 г., в частта, с която е оставено в сила Решението на Б. окръжен съд № 68 от 7.11.2002 г. по гр. д. № 1157/2001 г., в частта, с която са отхвърлени исковете му срещу "С." АД, гр. С. за присъждане на сумата 391 щ. д. - наложена санкция за гориво, за сумата 226 щ. д. - удържана за престой, за сумата 370 щ. д. - санкция за закъснения и сумата 701 щ. д. - неизплатени в пълен размер командировъчни пари, както за мораторна лихва в размер на 645 щ. д. Излага съображения за постановяването му в нарушение на материалния закон. Претендира разносните по делото.

Ответникът "С." АД, гр. С., с подадена от пълномощника му - адв. Б. Д. касационна жалба, обжалва същото решение в частта, с която е отменено първоинстанционното решение, в частта, с която е отхвърлен искът на К. И. П. за присъждане на сумата 2 556 щ. д. - неизплатени командировъчни пари, и с въззивното решение искът е уважен в този размер. Прави оплакване за постановяване на решението в нарушение на материалния закон и на съществени процесуални правила. Излага съображения, че командировъчните пари на шофьорите в дружеството правилно са определени и изплатени от работодателя по Вътрешните правила на дружеството. Моли решението да се отмени и исковете да се отхвърлят, със законовите последици.

В представеното по реда на чл. 218 ГПК писмено възражение от пълномощника му - адв. Н. Г., К. И. П. моли решението да се остави в сила в обжалваната от "С." АД част. Касационната жалба на К. И. П. е подадена след 30-дневния срок за обжалване на въззивното решение. Съобщението до К. П. за изготвяне на решението на Б. апелативен

съд е получено от пълномощника му - адв. Н. Г. на 1.07.2003 г. Тридесетдневният срок по чл. 218в, ал. 1 ГПК за обжалване на решението изтича на 31.07.2003 г. (четвъртък). Касационната жалба е постъпила в Б. апелативен съд на 4.08.2003 г. - след изтичане на срока за обжалване. Поради това и съгласно чл. 218в, ал. 3, б. "а" ГПК, същата следва да се остави без разглеждане и производството по делото в тази част да се прекрати. Касационната жалба на "С." АД е подадена в срока по чл. 218в, ал. 1 ГПК и е процесуално допустима. За да се произнесе по основателността ѝ, Върховният касационен съд взе предвид следното:

За да постанови въззивното решение в обжалваната от ответника част, Б. апелативен съд е приел за безспорно между страните, че ищецът К. П. е работил като шофьор в международно направление на "С." АД и е осъществявал курсове зад граница. За извършените от него курсове за времето от 5.12.1996 г. до 18.09.1998 г. са му били изплатени командировъчни пари съобразно вътрешните правила на "С." АД. По спорния между страните въпрос относно приложимия нормативен акт за определяне размера на командировъчните пари, съдът е приел, че следва да се приложи Наредбата за служебните командировки на шофьорите и стюардесите при международни автомобилни превози на товари и пътници, издадена на основание чл. 7, ал. 2 от ПМС № 40/1987 г. Приел е, че необнародването ѝ не обуславя неприложимостта ѝ. Ответникът е заплащал командировъчните пари съобразно приетите от "С." АД вътрешни правила, които са предвиждали по-ниски размери. Относно размера на изплатени в по-малко командировъчна пари съдът е възприел заключението на изслушана във въззивната инстанция експертиза и е присъдил сумата 2 556 щ. д. Решението е правилно като краен резултат, но не по изложените в него мотиви, поради което настоящата инстанция намира за необходимо да ги коригира в изложения по-долу смисъл:

Спорът е относно приложимия закон. Ищецът е основал претенцията си на Наредбата за служебните командировки на шофьорите и стюардесите в чужбина при международни автомобилни превози на товари и пътници (НСКШСЧМАПТП), а в писмената защита от 21.05.2003 г. пред въззивния съд моли обезщетението по чл. 215 КТ евентуално да се присъди в размера, определен по Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина (ДВ, бр. 54/1987 г.), в случай, че съдът приеме, че наредбата е приложима. "С." АД е изплатило командировъчните пари въз основа на Вътрешните правила на дружеството и поддържа, че посочените наредби в случая не намират приложение.

Съгласно чл. 215 КТ (ред., ДВ, бр. 100/1992 г.), при командироване работникът или служителят има право да получи, освен брутното си трудово възнаграждение, още и пътни, дневни и квартирни пари, при условия и в размери, определени от Министерския съвет. Въз основа на тази законова делегация, с ПМС № 40/1987 г. е приета Наредба за служебните командировки и специализации в чужбина (обн., ДВ, бр. 54/1987 г.).

Наредбата за служебните командировки на шофьорите и стюардесите в чужбина при международни автомобилни превози на товари и пътници (НСКШСЧМАПТП), в сила от 1.04.1990 г., е издадена въз основа на чл. 7, ал. 2 от ПМС № 40/1987 г., (ред. по ПМС № 160/1991 г., обн., ДВ, бр. 70/1991 г.), съгласно който командироването на експлоатационния персонал от подразделенията на Министерство на транспорта се урежда с наредба, издадена от министъра на финансите. Наредбата не е обнародвана. Вътрешни правила за валутна командировка на шофьорите при извършване на

международни превози, които са утвърдени от генералния директор на дружеството и са в сила от 1.04.1996 г., са издадени на основание чл. 12, ал. 1 на ПМС № 40/1987 г. (ред., изм. с ПМС № 160/1991 г.), съгласно Който предприятията, дружествата и обществените организации могат да определят и да изплащат и други размери на дневни и квартирни пари от определените с приложенията към Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина.

Регламентираната в чл. 215 КТ законова делегация за определяне на командировъчните средства от Министерския съвет обаче не може да бъде прехвърляна. Съгласно чл. 2, ал. 2 от Закона за нормативните актове, компетентността да се издават нормативни актове не може да се прехвърля.

Освен това, съгласно чл. 228, ал. 2 КТ, размерите на обезщетенията по чл. 215 КТ се прилагат, доколкото в акт на Министерския съвет, на колективен трудов договор или в трудовия договор не са предвидени по-големи размери. Следователно, определените в Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина размери на командировъчните суми са минималните. Работодателят не може да определя по-ниски размери на командировъчните суми от нормативно установените, тъй като това би противоречало на чл. 215 и чл. 228, ал. 2 КТ.

Предвид изложеното, претендираните от К. П. командировъчни суми следва да се определят въз основа на Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина. Видно от заключението на вещото лице Т. М. от 10.03.2003 г., разликата между изплатените на ищеца командировъчни пари и тези, които се полагат по Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, е в размер на 2 556 щ. д. Така определената сума не следва да се редуцира до максимално допустимия срок на командироване в чужбина 45 дни (чл. 52, ал. 1 от Наредбата), тъй като превишаването на този срок не е по желание на работника, а по нареждане на работодателя. Именно в този размер е и присъдената на ищеца сума, тъй като въззивният съд, макар и да е изложил съображения за приложението на НСКШСЧМАПТП, е определил обезщетението по чл. 215 КТ, въз основа на заключение, което е изготвено по Наредбата за служебните командировки и специализации в чужбина, приета с ПМС № 40/1987 г.

Предвид изложеното, въззивното решение в тази част следва да се остави в сила. Водим от горното и на основание чл. 218ж, ал. 1 ГПК, Върховният касационен съд, състав на трето гражданско отделение,

РЕШИ:

Оставя в сила въззивното Решение на Б. апелативен съд от 9.06.2003 г. по в. гр. д. № 89/2002 г. в обжалваната от "С." АД, гр. С. част, с която дружеството е осъдено да заплати на К. И. П. сумата 2 556 щ. д., изплатени в по-малко командировъчни средства за периода от 5.12.1996 г. до 18.09.1998 г., ведно със законната лихва от 19.01.1999 г. Оставя без разглеждане касационната жалба на К. И. П. от с. М. К., обл. П., срещу въззивното решение на Б. апелативен съд и прекратява производството по делото в тази част.

Решението в частта, с която е оставена без разглеждане касационната жалба, подлежи на обжалване пред 5-членен състав на ВКС, в 7-дневен срок от съобщението.